

Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman 2017–2021 toteutusta ja seurantaa edistävän luonnon monimuotoisuuden kansainvälisten asioiden asiantuntijatyöryhmä

Kokous #35

Aika:	Tiistai 18.5.2021, kello 9.00–11.00
Paikka:	Teams-etäkokous
Läsnä:	von Weissenberg Marina, ympäristöministeriö, puheenjohtaja Atula Roosa, ympäristöministeriö, 9.30– Auvinen Ari-Pekka, Suomen ympäristökeskus 9–10 Blankett Penina, ympäristöministeriö Haapala Henna, ympäristöministeriö, 10.00– Juvonen Sanna-Kaisa, Metsähallitus Lohtander-Buckbee Katileena, Suomen ympäristökeskus Matveinen Katja, maa- ja metsätalousministeriö Myatt-Hirvonen Outi, ulkoministeriö, 9–10.15 Nieminen Tiina, Luonnonvarakeskus Niemivuo-Lahti Johanna, maa- ja metsätalousministeriö Niikkonen Kristiina, ympäristöministeriö Nirkkonen Tuomas, Metsäteollisuus ry. Ruohonen-Lehto Marja, Suomen ympäristökeskus, 9–10 Turunen Olli, Suomen luonnonsuojeluliitto Pylvänäinen Marja, Suomen ympäristökeskus, sihteeri

1. Teams-kokouksen avaus, osallistujien toteaminen ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Kokouksen puheenjohtaja Marina von Weissenberg avasi kokouksen kello 9.00. Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi seuraavin muutoksin esitysjärjestyksessä: Myatt-Hirvonen aloittaa (kohta 3), Auvinen jatkaa (kohta 4) ja sitten Juvonen (kohta 2).

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja (kokous #34, 22.4.2021).

2. Maailmanperintösopimuksen ajankohtaiset – Sanna-Kaisa Juvonen Metsähallitus Luontopalvelut

Sanna-Kaisa kertoi yleisesti UNESCO:n maailmanperintösopimuksesta, jossa vastuuministeriönä on OKM ja luonnonperintökohteiden osalta YM. Sopimuksen kansalliset yhdyshenkilöt ovat kulttuuriperinnön osalta Museovirasto ja luonnonperinnön osalta Metsähallituksen Luontopalvelut. Maailmanperintökomiteassa osapuolia on jäsenenä 21, Suomi ei ole nyt jäsen. Pohjoismaista komiteassa on nyt Norja. Pohjoismaat keskustelevat kannoistaan ennen maailmanperintökomitean kokousta. Ruotsin piti asettua ehdokkaaksi, mutta Ruotsi vetäytyi koronaan vedoten. Suomi on tarkkailija maailmanperintökomiteassa.

Maailmanperintökomitean kokous on etänä 16.–31.7. Jokaisessa kokouksessa katsotaan osapuolten esittämät aielistat, eli mitä kohteita osapuolet esittänevät maailmanperintökohteiksi. Suomen aielistalle on vasta ehdotettu Alvar Aallon arkkitehtuuria ja saimaannorppasaaristoa. Kohteiden tulee olla aielistalla ennen kuin ne voidaan ehdottaa nimitettäväksi maailmanperintökohteiksi. Maailmanperintökomitean kokouksissa uudet kohdenimitykset käsitellään, mutta käsitellään myös vaarassa olevia maailmanperintökohteita. Kokouksessa käsitellään myös 'operational guidelines', eli kuinka sopimusta toteutetaan.

Sanna-Kaisa kertoo myöhemmissä kokouksissa lisää, kun kokous on pidetty.

Marina totesi, että kun maailmanperintökohteet vaarantuvat, ne nousevat aina mediaan, mikä on hyvä asia.

3. KV-BD-työryhmän työ kansallisen BD-strategian ja toimintaohjelman laatimisessa. Kehitysyhteistyön reunaehdot – Outi Myatt-Hirvonen ulkoministeriö

Biodiversiteettirahoitus 2010–2019 on laskenut rajusti viime vuosina, ja kv-bd-työryhmän mukaan se on saatava nousuun. Outi kertoi, miten kehitysyhteistyön toimintatavat ovat muuttuneet ja mitkä ovat sen reunaehdot, jotta tiedetään, miten ja mihin voidaan uudessa bd-strategiassa ja toimintaohjelmassa vaikuttaa. (Esitys on jaettu)

Edellisen hallituksen aikana määrärahojen leikkaukset olivat todella rajut. 2020 lähtien määrärahat ovat lähteneet hienoiseen kasvuun, mutta henkilöresurssit eivät, eli vaikka rahoitusta olisikin, ei henkilöstä ole hoitamassa näitä asioita.

Maa- ja aluekohtaista yhteistyötä on sekä Afrikassa että Aasiassa. Sambiassa ollaan siirtymässä yritysyhteistyöhön. Maaohjelmat 2021–2024 on juuri laadittu. <https://um.fi/kehitysyhteistyon-kahdenväliset-kumppanimaat>

Esimerkkinä Suomen ilmastorahoitus kehitysmaille -kaavio kertoo, että kahdenvälinen osuus on todella pieni! Yhä suurempi osa rahoituksesta kanavoidaan lainoina ja investointimuotoisena rahoituksena, ei suorana tukena. Ilmastorahoituksessa lähes puolet on finanssisijoitusten kautta kanavoitavaa rahoitusta, jolloin rahoituksella on tuottovaatimus. <https://um.fi/kehityspoliittiset-finanssisijoitukset>

Uuden bd-strategian tavoitteiden asettelussa huomioitavaa:

- BD mukaan seuraavaan hallitusohjelmaan kehityspoliittikkaa koskevaan osioon!
- ei ole keskitettyä rahoituksen suunnittelua, joten mahdollinen vaikuttaminen pitäisi kohdistaa alueosastoille, maatiimeille ja KEO:n yksiköille
- rahoitus monenkeskisten kanavien kautta, sillä kahdenväliset vaativat enemmän henkilöstöresursseja kuin monenkeskiset
- finanssisijoitukset
- kysyntäperusteiset instrumentit (esim. kansalaisjärjestö- ja yritysyhteistyö)
- hauraat valtiot
- henkilöresurssit
- yhteistyö kumppanimaiden kanssa, eli maaohjelmat, seuraavat laaditaan 2025 eteenpäin

Keskustelu

Marina: Mitkä ovat pelisäännöt?

> Outi: Ihmisoikeusperustaisuus, nykyiset läpileikkaavat tavoitteet sukupuolten tasa-arvo, yhdenvertaisuus, ilmastokestävyys ja vähäpäästöinen kehitys. Kahdenvälisessä yhteistyössä suuremmat mahdollisuudet vaikuttaa hankkeiden sisältöön. Multipuolella vaikuttaminen äänestys- tai johtoryhmissä, Suomi yksi pieni rahoittaja monien muiden joukossa. Kehityspoliitikassa on 4 painopistealuetta, näistä yksi on ilmasto ja luonnonvarat. Maaohjelmissa prioriteetit valitaan yhteistyössä kumppanimaiden kanssa, monet maat haluavat tehdä yhteistyötä Suomen kanssa opetussektorilla.

4. KV-BD-työryhmän työ kansallisen BD-strategian ja toimintaohjelman laatimisessa – tutkija Ari-Pekka Auvinen, SYKE

Ari-Pekka esitteli arvion edellisen toimintaohjelmakauden tuloksista ja tutkijaryhmän suositukset toimenpiteemoista, joka ovat taustaksi uuden strategian ja toimintaohjelman alatyöryhmien työlle. Suomen bd-arvio tehtiin SYKE-Luke-yhteistyössä. (Esitys on jaettu)

Yleisiä huomioita ja parannettavaa koskien kaikkia 105 toimenpiteitä:

Tarvitaan lisää kunnianhimoa, selkeästi muotoiltuja tavoitteita, mitattavia tavoitteita, selkeä vastuunjako, resursseja, aikataulutusta, aikainen aloitus, mukana pidettävä myös toimenpiteet, joiden potentiaali on suuri tai keski-suuri, laajasti vaikuttavia toimenpiteitä sekä seuranta.

Tietopohjana IPBES 2019, Suomen ohjelman arviointi, Post 2020, joka on edelleen avoinna, ja valmistuu loppuvuodesta, jos CBD osapuolikokouksen pitämäinen onnistuu. Tavoitteena on ekologinen siirtymä.

Kansainväliset asiat ovat selkeä kokonaisuus raportissa. Toimenpiteet 97–104. Ari-Pekka esitteli raportin kv-osiota. Keskisuurestakin vaikutuksesta ja potentiaalista saaneista tavoitteista olisi hyvä olla toimenpide jatkossakin.

Uusia painopisteitä: (kts. esitys)

- Synergian lisääminen bd:n, ilmastomuutoksen ja kestävä käytön välillä, eivät saa olla ristiriidassa.
- Luonto ja terveys
- Strategioiden koherenssi
- Kokonaisvaltaiset ratkaisut
- Taloudellisen ja informaatio-ohjauksen vahvistaminen, käyttäytymisen muutos
- Valuma-aluehahmottamistapa
- Globaali vastuu
- Saamelaiskulttuurin ja bd:n säilymisen yhteys
- Osaamisvienti ja kv-yhteistyö, bd mukaan vientiin

Tutkijaryhmä ehdotti 62 toimenpidettä suuntaviivoiksi, mistä uusi bd-toimintaohjelma voisi koostua. KV-tavoitteita ovat 46, 47, 56, 57, 58, 59, 60, 61, ja 62 Lähialueyhteistyö. (kts. esitys)

Uutta strategiaa ja toimintaohjelmaa laatimaan on perustettu 4 uutta alatyöryhmää, lisäksi on 3 vanhaa, joista kv-bd-asiat on yksi. Alatyöryhmät miettivät vaikuttavuustavoitteita, missä voitaisiin olla vuonna 2030. Sova-prosessi tehdään kirittämään ja arvioimaan näyttääkö työ realistiselta.

Keskustelu

Marina: Missä muodossa vaikuttavuustavoitteiden pitäisi olla, miten niitä käsitellään. Seminaari tai keskustelutilaisuus. Poukkoileva politiikka! Ilmastopuolella politiikka on velvoittavaa! CBD Art 20 toteuttaminen on velvoite, miksi se silti jää pienemmälle arvolle kuin ilmastopuolella!

Penina: Näkökulma on terrestrinen, mm. Helcomissa kyllä vahvasti mukana meripuoli, vesi- ja meripuoli on otettava vahvemmin mukaan, sen vahvistaminen agendalla.

Olli T: Pari asiaa nousi esille:

1. keskeinen asia: globaali vastuu ruoantuotannon biodiversiteettijäljessä, miten Suomen bd-jälki näkyy. Suomen aiheuttamaa bd-katoa tapahtuu Suomen ulkopuolella, jopa 80 %.
2. Suomen UM:n kehitysyhteistyön organisointi, kokonaisvaltainen kehitykseen vaikuttaminen. Monet viranomaiset, monta sektoria. Ei riitä, että vain jotain tuetaan, vaan pitää olla kokonaisvaltaista työtä.

Aiheita voisi miettiä tässä kv-ryhmässä syvemmin. Olli toivoo bd-jalanjäljestä suositusta.

Marina: Ehdotus työpaja tai seminaari, missä käsiteltäisiin toimintaohjelman kv-bd-asioita.

Johanna: webinaari olisi hyvä. Anna Schulman (ei kokouksessa läsnä) pitäisi Ollin puheenvuoroa tärkeänä. Oman ruoantuotannon säilyttäminen on tärkeää. Arktisten asioiden mukaan tuominen tähän kv-työhön ja bd-työhön.

Marina: Indikaattoreihin mukaan arktiset asiat. Terveys ja bd tulee olemaan keskeinen teema. Muut YK-organisaatiot, esim. FAO, onnistuneet hyvin.

Olli T: Webinaari olisi hyvä, näkökulma voisi olla kotimaiseen tuotantoon. Esim. kaurantuotanto, mikä on sen positiivinen bd- ja ilmastoarvo.

Henna: Tiedoksi, että Suomesta tulee ylihuomenna 20.5. Arktisen neuvoston luonnonsuojelutyöryhmän CAFF:n puheenjohtaja 2021-2023 <https://www.utu.fi/fi/ajankohtaista/mediatiedote/suomi-arktisen-neuvoston-luonnonsuojelutyoryhman-puheenjohtajaksi> Suomi Arktisen neuvoston luonnonsuojelutyöryhmän puheenjohtajaksi. Arktisen neuvoston luonnonsuojelutyöryhmän (Conservation of Arctic Flora and Fauna, CAFF) kaksivuotinen Suomen puheenjohtajuuskausi alkaa toukokuussa 2021.

Kristiina: nostaa analogisen suhtautumisen, ilmaston rinnalle bd-sopimus, valtioiden välinen yhteistyö, pitäisi keskittyä johonkin, koska resursseja vähän, resurssien keskittäminen.

Marina: Haastavaa on lähialueiden tukeminen, eivät ole kehitysmaita. Lähialueyhteistyöprojekti lopetettiin 2010. EU:n raja-alueyhteistyö, jossa Venäjä laittaa oman panoksensa.

Kristiina: Mikä on Venäjän BD-sopimuksen toimeenpanon taso? (sihteerin huomio: Tähän chat-kysymykseen ei ehtinyt kukaan vastata)

Yhteenveto:

Sovittiin, että järjestetään Webinaari tai live-tapahtuma elo-syyskuussa.

Kirjallinen mietintätehtävä lähetetään kaikille herättämään keskustelua (Ari-Pekka ja Marina).

Vaikuttamistavoitteet, määritellään minkä muotoisia tavoitteiden pitää olla.

5. Muut ajankohtaiset asiat

www.cbd.int iltapäivällä Plenareihin voi osallistua. Neuvottelut jatkuvat 13.6. asti.

Aiheita tuleviin kokouksiin:

- Penina ehdotti johonkin kokoukseen aiheeksi Helcomin Itämeren toimintaohjelmaa, joka hyväksytään lokakuussa. Penina kertoo 14.6. kokouksessa mitä on alustavasti tulossa ja kertoo syksyllä lisää, kun toimintaohjelma hyväksytään.

- Henna kysyy olisiko hyvä olla alueelliset foorumit Itämeri ja arktinen alue?

Ja kertoi tiedoksi, että CAFFin eli Arktisen neuvoston luonnonsuojelutyöryhmän uusi puheenjohtaja on Mia Rönkä, UTU.

6. Seuraava kokous ja etäkokouksen päättäminen

Maanantai 14.6.2021 kello 9–11

Puheenjohtaja päätti Teams-kokouksen kello 11.30

Puheenjohtaja Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö

Sihteeri Marja Pylvänäinen, Suomen ympäristökeskus

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, jäsenet, sihteeri ja pysyvät asiantuntijat.